

50 גוונים של שליטה

יישום תוכנית ההתנתקות ב-2005, שבה ביטלה ישראל את ישיבת הקבע של חיילים ושל אזרחים יהודים ברצועה, יצרה אצל רבים אשליה שבכך סיימה ישראל את יחסיה עם רצועת עזה, וגם את אחריותה כלפי תושביה. אלא שישראל שמרה לעצמה היבטים מרחיקי לכת של שליטה על תושבי הרצועה, ולהחלטותיה משמעותיות דרמטיות – עד כדי חיים ומוות, אך גם לקיום חיי משפחה, עסקים, החלטות קריירה, מצב בריאותי, חיי תרבות, פנאי ואושר אישי – על כמעט כל פרט בחיי התושבים.

ישראל מנהלת משטר מניעות, איסורים והגבלות על תושבי רצועת עזה כבר כשלושה עשורים. ב-2007, לאחר השתלטות חמאס בכוח על הרצועה, הוחרפו המגבלות לכדי סגר. המשמעות היא שישראל אוסרת כעקרון על תנועה של תושבי עזה אל תחומה ודרכו, כולל לגדה המערבית ולירדן, אלא במקרים חריגים, שאינם חלים על רוב התושבים. בנוסף, ישראל קובעת אילו סחורות יכנסו לעזה ומהיכן יכנסו. היא דורשת לאשר מראש כל סחורה שנכנסת לרצועה, ולא פעם אוסרת הכנסה של סחורות מסוימות מתוך רשימה של אלפי פריטים הנחוצים לקיום חיים תקינים וראויים.

ברור לכל כי ישראל וחמאס (וארגונים חמושים אחרים), ביחסי איבה. לישראל לכן צרכי ביטחון מובנים ונדרשים, ובמסגרת זאת זכותה לבחון פרטנית כל תושב עזה המבקש לבוא בשעריה. למרות שלא פעם היא בוחרת להציג זאת כך, לרבות מפעולותיה המגבילות של ישראל כלפי תושבי עזה אין דבר עם צרכים ביטחוניים והיקף השליטה הוא כה רחב, שקשה ליישבו עם מגבלות מטעמים צבאיים בלבד. שליטתה הניכרת והנמשכת של ישראל על היבטים רבים של חייהם של תושבי עזה, בלי קשר להצדקתה בטיעונים כאלה ואחרים, גוררת אחריות משפטית לכבד ולהגן על זכויות תושבי עזה המושפעות מאותה השליטה. לא פעם ברור שלא נעשה כל מאמץ להפריד בין האתגרים הביטחוניים לבין הכרה באחריות כלפי חיי היומיום התקינים של תושבי רצועת עזה.

לציון עשר שנים להתמשכות הסגר, בשנה שבה גם מלאו חמישים שנים לכיבוש מחדש של הרצועה בידי ישראל, אנחנו מציעים רשימה לא מלאה של היבטים יומיומיים יותר ופחות בחיי תושבי הרצועה, שישראל שולטת בהם, או שלכל הפחות משפיעה עליהם באופן ניכר.

לכיבוש אופי שונה בשטחי A, B ו-C. כך הוא נראה בשטח G, עזה, שם ישראל:

1. **מונעת בנייה (מחדש) של נמל תעופה או נמל ימי בעזה**, וכך כופה על תושבי עזה לנוע רק דרך מעברים יבשתיים שיוצאים למצרים או לישראל.
2. **קובעת אילו פרויקטים לפיתוח עזה ייצאו לפועל** באמצעות **מנגנון השיקום של עזה (GRM)**. אי אפשר לבנות פרויקטים בעזה בלא שישראל תאשר את הוצאתו לפועל וגם את המיקום, כמו גם את כמויות חומרי הבנייה ואת קצב הזרמתם.
3. **מרשה לעצמה לנקוט בענישה קולקטיבית**. פעמים רבות, למשל בעקבות ירי רקטות לעבר ישראל, **ישראל סגרה** את המעברים הקרקעיים ובכך מנעה תנועה מכלל תושבי עזה.
4. **מונעת כניסה ל"אזור החיץ" בתוך הרצועה**. ישראל הכריזה על חגורה ברוחב לפחות 300 מטרים מהגדר המפרידה בין ישראל לבין רצועת עזה, בתוך שטח הרצועה. חלק ניכר מהאדמות החקלאיות הפוריות ברצועה נמצאות במזרחה, באזור הגדר. רוחב אזור החיץ **משתנה** לעתים, והצבא הישראלי אוכף את האיסור על הכניסה אליו באמצעות ירי. הצבא עצמו, לעומת זאת, נכנס לאזור החיץ בממוצע כמעט פעם בשבוע מאז 2010.
5. **מחליטה מי זכאי להתפלל במקומות קדושים**. עד שנת 2015 ישראל התירה רק לנוצרים תושבי הרצועה לצאת לתפילות במקומות קדושים בירושלים ובגדה. בשנת 2015 הורחב היתר גם למוסלמים, אך נקבע כי רק 200 איש בשבוע יהיו זכאים לצאת מעזה ולהתפלל ביום שישי במסגד אל-אקצא. זאת, בתנאי שעברו בדיקה ביטחונית, ושהם בני 60 ומעלה. **פחות מחמישה אחוז** מתושבי הרצועה בני יותר מ-60. היציאות לאל-אקצא הופסקו בסוף 2016.
6. **שולטת על המרחב האווירי של עזה**. כלי טיס בלתי מאוישים, שלוחי ישראל, חגים בשמי הרצועה וזמזומם נשמע כל שעות היום. ישראל חוסמת את המרחב האווירי מעל רצועת עזה (והגדה המערבית) והוא בשליטתה הבלעדית.
7. **קובעת אם תשמעי**. ברחבי העולם מותקנים לילדים כבדי שמיעה התקנים אלקטרוניים, שמאפשרים להם לשמוע. ישראל מטילה **הגבלות** על כניסת חלקי חילוף וסוללות למכשירים אלה. מיד לאחר ניתוח השתלת ההתקן, הפעוטות צריכים לעבור תהליך של אימון ותרגול מיומנויות דיבור ושפה, אולם אין בעזה די מומחים היכולים להדריך את הילדים בתהליך. ישראל **אינה מתירה** לעובדי ארגוני חברה אזרחית, שמסייעים לילדים, לצאת להכשרות הנחוצות בקלינאות תקשורת בגדה המערבית או בחו"ל. משום שחלון ההזדמנויות בחיי הפעוט, לניתוח השתל ולאימון, מוגבל, לא פעם התנהלותה של ישראל גורמת לכך שילדים תושבי עזה מאבדים כליל את יכולתם לשמוע.
8. **לא מאפשרת לאכול ארוחה משפחתית או סתם לבקר את סבתא בגדה המערבית**. **לשליש** מתושבי רצועת עזה קרובי משפחה בישראל ובגדה המערבית. כחלק **ממדיניות הבידול** שמטרתה להפריד בין רצועת עזה לגדה המערבית, מאז הטלת הסגר על עזה, ב-2007, ישראל הגבילה עוד יותר את תושבי עזה הרשאים לבקש אישור לצאת מהרצועה. **הקריטריונים לתנועה** אינם כוללים ביקורים משפחתיים בגדה המערבית או בישראל, אלא רק לצורך לוויה, חתונה או כדי לסעוד חולה סופני, וגם זאת רק במקרה שמדובר בקרובים מדרגת קירבה ראשונה.

9. **מתיימרת לנהל את הכלכלה.** ישראל [נוטלת על עצמה](#) את ההחלטה מה כדאי, רווחי, או כלכלי לייצר בעזה ולשווק מחוצה לה. על פי תשובה של מתאם פעולות הממשלה בשטחים לבקשת חופש מידע שהעלה *גישה*, השיקולים שמנחים את מתפ"ש הם "שיקולים הנוגעים לאפשרויות הייצור, הביקוש וההיצע בשווקים הרלוונטיים".
10. **יוצרת בעזה שוק שבוי ומנצלת אותו.** השליטה הישראלית במעברים הקרקעיים, שדרכם נכנסת ויוצאת הסחורה מעזה, מאפשרת לישראל להגביל שיווק סחורה לתוך עזה [ושיווק ממנה](#) וכך להשפיע על רמת הרווחה הכלכלית והתעסוקתית ברצועה.
11. **בעלת השפעה מכרעת על יוקר המחייה בעזה,** משום שישראל היא כיום המקור הכמעט-בלעדי של כל התוצרת והמוצרים הנכנסים לעזה.
12. **כופה מונופול על שוק המלט בעזה.** כמו בישראל ובגדה המערבית, כמעט כל המלט שנרכש ברצועת עזה הוא מתוצרת מונופול המלט הישראלי "נשר". כך מנציחה ישראל תלות של שוק הבנייה בעזה בהחלטות הממונה על ההגבלים העסקיים בישראל ובכלל תלות ברגולציה ובהתנהלות שוק הבנייה בישראל. [המלות](#) של תושבי עזה באספקה, במיוחד בעקבות שלושת המבצעים הצבאיים האחרונים, והשליטה במעברים מנציחות את המצב הזה.
13. **תוחמת את החלומות.** ישראל מגבילה את היציאה מעזה רק למי שעונים על קריטריונים מצומצמים במיוחד, שרוב תושבי עזה אינם עומדים בהם. חשקה נפשך [בלימודי](#) קונדיטוריה בגדה המערבית, או בלימודי וטרינריה באיטליה, בהשתתפות בכנס העצמת נשים ביפן, [במרתון](#) בבית לחם או [במחרות מוזיקה בבריטניה](#)? כל אלו אינן שאיפות ראויות לדעת ישראל, ולא יזכו בהיתר יציאה מהרצועה.
14. **מגבילה את מרחב הדיג.** ישראל מטילה שלל מגבלות שמשמעותן פגיעה קשה בתעשיית הדיג ברצועה. בעיקר, היא מגבילה את הדיג למרחב צר ביותר מחופי עזה (המרחב משתנה לפי האינטרסים הישראליים וכיום עומד על עד [שישה מיילים ימיים](#) מהחוף. בהסכמי אוסלו הוחלט על עשרים מיילים ימיים מהחוף). ישראל אונכפת את ההגבלה, בין היתר, על ידי ירי חי לעבר הדייגים והחרמת סירותיהם.
15. **מונעת תיקון סירות דיג.** ישראל יצרה רשימות של [פריטים "דו-שימושיים"](#), מוצרים אזרחיים שעולה חשש שיימצא להם שימוש צבאי. את כניסת הפריטים האלה לישראל מונעת, או ממעטת לאשר, וגם זאת לאחר הליך ממושך ובלתי שקוף. ברשימות שמתפרסמות באתר המנגנון לשיקום עזה מופיעים כבר [אלפי פריטים](#). בכך חורגת ישראל משמעותית מהסטנדרט הבינלאומי. ברשימה כלולים חומרים כמו פיברגלס נוזלי, חומר אטימה ולוחות עץ [שנחוצים לתיקון סירות דיג](#). בשל אי היכולת לתקן את סירותיהם, דייגים איבדו את מקור פרנסתם.
16. **מחליטה אם תזכה לנגן במחנה קיץ מוזיקלי.** ב-2012 וב-2013 נאלצנו להיאבק כדי לגרום לישראל לאפשר לילדים שלומדים בבית הספר היחיד למוזיקה בעזה להשתתף במחנה קיץ מוזיקלי של חמישה ימים בגדה המערבית. ב-2012, [ישראל התירה רק ל-19 מהתלמידים לצאת](#), המבוגר שבהם בן 15. נדרש מאבק נוסף כדי שישראל תאשר לכמה מהמורים ללוות את הילדים. שנה לאחר מכן, ביקשו 47 ילדים להשתתף במחנה הקיץ. תחילה, הרשויות

- בישראל הודיעו כי רק [30 תלמידים](#) רשאים לצאת. מורי בית הספר סירבו לבחור מי מהילדים, שמתכוננים כל השנה למפגש הקיץ, לא יזכה להשתתף, וישראל הודיעה כי חזרה בה, וגם שלושים התלמידים לא יוכלו לצאת. רק בעקבות לחץ תקשורת ופנייה של ח"כ זהבה גלאון, [47 ילדים וחמישה מלווים](#) הצליחו לצאת לגדה כדי לנגן במחנה המוזיקלי.
17. **לא מאפשרת לנחם אח שהתאלמן.** הקריריונים שישראל קבעה ליציאה של תושבים מעזה מתירים יציאה לצורך הלוויה או השתתפות באבל של [קרוב משפחה מדרגה ראשונה בלבד](#). כלומר, במקרה שחלילה שכלת את אחיך, תוכלי לבקש לצאת להלווייתו. אם לעומת זאת, אשתו נפטרה, או בנו, אינך רשאית לבקש אישור לצאת מעזה כדי לנחמו.
18. **מחייבת את תושבי עזה לספק פרטים אישיים על מנת לקבל חומרי בנייה לבניית בתיהם.** לאחר הלחימה ב-2014, ישראל והרשות הפלסטינית הקימו את [המנגנון לשיקום עזה](#) בפיקוח האו"ם, שאמור לאפשר לישראל לפקח על הקצאת חומרי הבנייה לשיקום ובנייה מחדש של בתים שניזוקו או נחרבו על-ידי הצבא הישראלי. כדי לקבל את חומרי הבניין, על תושבי עזה לספק פרטים אישיים, את מיקום הבניין, תכניות בנייה וכתב כמותיות מדויק. על בסיס נתונים אלה ישראל שוקלת אם להתיר את אספקת חומרי הבניין וכמה.
19. **גם אם תאפשר להקים, אי אפשר להפעיל מתקני התפלה.** המחסור המסוכן במי שתייה ראויים בעזה עשוי להיפתר אם יוקמו די מתקני התפלה. אבל, גם אם יוקמו מתקנים כאלה – הם לא יוכלו לפעול ללא חשמל. ישראל מקשה על שיקום ושיפור [תשתיות](#) החשמל בעזה משום שהיא קטלגה ציוד ורכיבים הנחוצים לשיקום כ"דו-שימושיים" ומקשה מאוד על הכנסתם לרצועה. בחמישים שנות שליטה בעזה ישראל לא סייעה בהנחת תשתית שתתאים לגידול באוכלוסייה, וכבר שנים רבות שהיא מוכרת לעזה את אותה כמות של חשמל. לצד זאת, מצבה העגום של כלכלת עזה יוצר קשיי גבייה מלקוחות. הסכסוך הפנים-פלסטיני תורם אף הוא למצב. כתוצאה, במקרה הטוב, בעזה החשמל זורם שמונה שעות שלאחריה שמונה שעות נתק. כל פעולות היומיום מתוכננות על פי השעות הספורות של אספקת החשמל ובוודאי שאין די חשמל להקצות למפעל שפועל סביב השעון.
20. **גורמת לכך שאי אפשר לסתום חורים בשיניים:** בפברואר 2017, הרשויות במעבר כרם שלום [החרימו משטחים](#) של חומר המשמש רופאי שיניים לסתימת חורים בשיניים משום שהתרכובת מכילה כספית, שלטענת ישראל היא חומר דו-שימושי. במשך שנים, חומר הסתימות נכנס מעזה לישראל ללא בעיות. בנוסף להחרמת חומר הסתימות, הרשויות במעבר החרימו את כל יתר תכולת המשאית שעליה היה החומר, שכללה מקררים ומכונות כביסה שסוחר אחר ביקש לשווק לרצועת עזה.
21. **גורמת לכך שמגדלי התותים נתונים לא רק לחסדי מזג האוויר.** מעבר כרם שלום הוא היחיד שדרכו יכולים חקלאי עזה וסוחריה [לשווק או לייצא את סחורתם לישראל](#) ולגדה המערבית. הליך בידוק הסחורה במעבר אורך שעות, שבמהלכן הסחורה עומדת בחוץ. תוצרת חקלאית עדינה, דוגמת תותים, עלולה להיפגע עד כדי השחתת הסחורה. בקשות חוזרות מצד חקלאים בעזה, ומטעם גישה, להצללה בחלק במעבר שבו הסחורה נפרקת ונבדקת לא נענו שנים. חקלאים מעזה דיווחו פעם אחר פעם על משלוחים שהתקלקלו עד השלמת הליך הבידוק.

22. **מסכנת יבולים**. מטוסים של חברת קבלן ישראלית, שנשכרת על-ידי משרד הביטחון, [מרססים חומרים קוטלי צמחייה](#) לאורך הגדר המפרידה בין ישראל לעזה, לכאורה במטרה להבטיח קו ראייה נוח לכוחות הישראליים שעל הגדר. כתוצאה מכך, יבולים רבים, חלקם [בעומק של יותר מ-500 מטרים לתוך רצועת עזה](#), ניזוקים ויתכן גם שבריאות העובדים והתושבים החיים באזור בסכנה. החקלאים תושבי האזור [חיים בחשש](#) מתמיד מפני הריסוסים, וסובלים מנזקים כלכליים עצומים.
23. **מרשה לך לצאת לחו"ל, בתנאי שלא תחזור שנה**. מזה עשור מונעת ישראל את יציאתם של תושבי עזה דרך שטחה לחו"ל (דרך מעבר אלנבי או [לעתים רחוקות](#), נתב"ג), ומתירה זאת רק במקרים חריגים. ב-2016 ישראל הכריזה על הנחיה חדשה, על פיה תאפשר לתושבי רצועת עזה לצאת לחו"ל דרך שטחה גם שלא לצורך לימודים, כנסים ייחודיים או טיפול רפואי ייחודי [בתנאי שיתחייבו שלא לחזור במשך שנה](#).
24. **מונעת מתושבי עזה לעבור לחיות בגדה המערבית**. בניגוד להכרה הבינלאומית והישראלית בכך שהגדה המערבית ועזה הם חלקים של ישות מדינית אחת, מאז שנת 2000, ישראל מסרבת לאפשר לתושבי רצועת עזה לשנות את מענם הרשום לגדה המערבית [וכך מונעת מהם לעבור לחיות בגדה](#), לצרכי איחוד או הקמת משפחה, הזדמנויות עבודה, או כל סיבה שהיא. מעבר זה נאסר גם אם לתושב/ת עזה יש בן או בת זוג או ילדים המתגוררים דרך קבע בגדה המערבית.
25. **מגדירה רבים מתושבי עזה, כולל חולים, קשישים, נשים וילדים, כמסוכנים ביטחונית**. רק אחוז קטן מתושבי עזה עומד בקריטריונים המצומצמים שישראל קבעה כי הם זכאים לבקש לצאת מהרצועה. מי שעומד בקריטריונים נדרש לעבור בדיקה ביטחונית פרטנית. [במהלך 2016](#) ישראל השתמשה באופן חסר תקדים בטענה של "מניעה ביטחונית" כדי לאסור על יציאתם של אלפים, בהם חולים הזקוקים לטיפול מציל חיים שאין ברצועה, מתפללים מבוגרים, סוחרים מוכרים וותיקים ועובדים של ארגונים בינלאומיים. כדי להדגים עד כמה האיסורים הגורפים האלה אקראיים- פרסומים בתקשורת ואיומים בהגשת עתירות מצד ארגוני זכויות אדם, דוגמת גישה, סילקו את ה"איום הביטחוני" וישראל [נתנה למנועים לעבור](#).
26. **משפיעה על החלטות חיים של נשים מעזה**. בשנת 2000 ישראל הקפידה באופן כמעט מוחלט את מרשם האוכלוסין הפלסטיני ולא אפשרה עוד לתושבי רצועת עזה לרשום קרובי משפחה מדרגה ראשונה שעברו לגור איתם. לרוב מדובר בנשים מפזורת הפליטים הפלסטינית שנישאו לתושבי הרצועה והגדה, ועברו לגור עם בני זוגן. כתוצאה מכך, פלסטיניות רבות שנישאו לתושבי עזה חסרות מסמך מזהה שמאפשר להן לצאת מהרצועה, בין אם דרך ישראל או דרך מעבר רפיח למצרים. (ר' [עמוד 49](#))
27. **נושאת - עם גורמים אחרים - באחריות לכך שהמים בברזים מסוכנים לשתייה**. 96 אחוזים מהמים בברזים של עזה אינם [ראויים לשתייה](#) בשל זיהום ומליחות יתר. שתיית המים עלולה לגרום לשורה של מחלות, במיוחד בקרב ילדים. [70 אחוז מהחומרים והציון](#) הנחוצים לשיקום ותחזוקת מערכת המים והביוב נחשבים על-ידי ישראל ל"דו-שימושיים" וכתוצאה מכך פרויקטים רבים לשיקום תשתיות המים אינם יוצאים לפועל.

28. **לא מקבלת חופשה כעילה להיענות לבקשת יציאה מעזה.** [הקריטריונים](#) המגבילים שעל-פיהם ישראל מתירה כניסה ויציאה אל ומהרצועה אינם כוללים יציאה לחופשה בחו"ל (בוודאי שלא בגדה או בישראל). מרבית תושבי עזה מעולם לא יצאו מהרצועה.
29. **מתנה יציאה מעזה בדיווח על השכנים.** ישראל מנצלת את שליטתה על המעברים הקרקעיים כדי ללחוץ על תושבי עזה לספק מידע על בני קהילתם. התושבים מבינים כי אם לא יספקו מידע, חוקרי השב"כ עלולים שלא לאשר להם לצאת, גם אם הם זקוקים לטיפול רפואי מציל חיים. קרה כבר ששב"כ ביצע תחקורים [באמבולנסים](#) שבהם מוסעים חולים.
30. **גורמת לכך שעבודה בבנייה היא פרנסה לא יציבה.** מפעם לפעם, כצעד של ענישה קולקטיבית, ישראל [עוצרת כניסה](#) של חומרי בניין לעזה, באופן חלקי או גורף. מעבר לעיכוב של שיקום רצועת עזה לאחר סבבי הלחימה, ההגבלות מביאות באופן ישיר לאבטלה של אלפים המועסקים בתחום הבניין בעזה. כ-70 אלף עובדים מתפרנסים באופן ישיר או עקיף מענף הבניין בעזה.
31. **מקשה על קיום קשרים תרבותיים עם הגדה.** לגדה המערבית, לעזה ולפלסטינים החיים בעולם ובישראל היסטוריה ותרבות משותפות. עם הטלת הסגר, הפכה השמירה על אותם קשרי תרבות לקשה יותר. ישראל מתירה לתושבי רצועת עזה לצאת "[מעט לעת](#)" לכנסים או לאירועים מיוחדים, אך רק כאלו שנערכים בחסות הרשות הפלסטינית. כל אירוע תרבות, הנערך בגדה המערבית או בישראל ואינו בחסות הרשות הפלסטינית, אינו "קריטריוני" ולכן אינו מזכה בהיתר יציאה.
32. **מאלצת מצב בו גם המטבע בעזה ישראלי.** הכלכלה בעזה ובגדה המערבית ממשיכה להתבסס על השקל הישראלי. המדיניות הפיננסית שמשפיעה על חוזק המטבע הישראלי נקבעת בבנק ישראל, כמו גם גובה המע"מ ועוד היבטים כלכליים משמעותיים, וכך קורה שישראל שולטת במידה רבה על הפעילות המוניטרית בעזה.
33. **פוגעת גם בפעילות ארגוני החברה האזרחית בעזה.** בעזה פועלת [חברה אזרחית שוקקת](#) שמסייעת לאוכלוסייה בעזה בתחומי חיים רבים, כמו ארגונים שמסייעים לנכים, מרכזי תרבות וארגונים שמקדמים זכויות נשים. הקריטריונים המגבילים את תנועתם של תושבי עזה וכניסת אנשים לתוך הרצועה מאפשרים לאתלטים של נבחרות לאומיות ולסוחרים לצאת מעזה, אך מונעים יציאת פעילי חברה אזרחית להכשרות נחוצות ומונעים מתורמים וממומחים להיכנס לעזה כדי לשפר את עבודת הארגונים.
34. **מונעת שלל בדיקות רפואיות וטיפולים בתוך רצועת עזה.** ישראל [כוללת שורה של חומרים וציוד רפואי ברשימות החומרים הדו-שימושיים](#), כולל מכשירי דימות וסוללות למכשירי אל-פסק, הנחוצות להפעלה רצופה של מכשור במחלקות טיפול נמרץ. כך למשל, בית חולים בעזה חיכה חצי שנה לאישור להכניס מכונת פלואורוסקופ, שמאפשרת צפייה ישירה בהדמיית רנטגן. בנוסף, מכשור לבדיקות רפואיות דורש כיוול מפעם לפעם על-ידי היצרן או חברות מיוחדות, אך מכשירים רבים נותרים מושבתים בעזה משום שישראל מעכבת או מונעת את יציאתם מעזה, וכן מונעת כניסת מומחים לעזה.
35. **דורשת את הסכמתה להציל חיים.** מערכת הבריאות הענייה בעזה אינה יכולה לספק טיפולים רפואיים לכל הפציעות והמחלות. כדי לצאת לטיפול רפואי מתאים, שיש רק בגדה

המערבית, בירדן או בישראל, על המטופלים לקבל אישור מישראל. הליך קבלת האישור מסורבל ואיטי. לאחרונה, ישראל החלה [לסרב ליותר ויותר בקשות של חולים](#) בטענה של "מניעה ביטחונית".

36. **מתירה למכור בישראל רק חצילים ועגבניות תוצרת עזה** במרץ 2015 ישראל החלה מאפשרת שיווק של סחורה חקלאית מעזה לישראל, לראשונה מאז הטלת הסגר, ב-2007. עם זאת, ישראל מתירה לשווק לשטחה [רק עד 400 טון חצילים ועגבניות בחודש](#). מחירי הירקות בעזה זולים משמעותית ויכולים היו להקל על הצרכן הישראלי. קרבתו וגודלו של השוק בישראל בונים אותו כיעד טבעי למגדלים בעזה.
37. **מאפשרת לשווק רהיטים בישראל, אוסרת להכניס עץ לבנייתם**. במרץ 2015 [ישראל הכריזה על קורות עץ עבות מחמישה סנטימטר כעל פריט "דו-שימושי"](#) (בהמשך הרחיבה את האיסור לכל קורת עץ העבה מסנטימטר) ובכך מנעה כמעט כליל את כניסתן לרצועה. בספטמבר 2015, לעומת זאת, ישראל [הכריזה](#) כי לראשונה מאז הטלת הסגר, תאפשר ליצרנים בעזה לשווק רהיטים לשווקים בישראל. בעלי הנגרות בעזה נותרו תוהים ממה לייצר את הרהיטים.
38. **פוגעת בלימודים באוניברסיטאות**. לפקולטות למדעי הטבע באוניברסיטאות של עזה נחוצים חומרים כימיים וביולוגיים. ציוד נוסף שדרוש למעבדות מחקר וללימודי רפואה והנדסה גם הוא חסר. ישראל מחשיבה ציוד זה כ"דו-שימושי" ומונעת את כניסתו לעזה. בנוסף, הפסקות החשמל [פוגעות במעבדות המחקר](#) וניסויים רבים מושבתים. ציוד להבטחת זרם מתמשך (מכשירי אל-פסק), אגב, מופיע אף הוא ברשימות הפריטים הדו-שימושיים.
39. **מונעת מאקדמאים להגיע לכנסים בחו"ל או להזמין קולגות לעזה**. התפתחות בעולם האקדמי דורשת נוכחות והופעה בכנסים, שבהם חוקרים מחליפים רעיונות ויוצרים קשרים. הקריטריונים שקבעה ישראל ליציאת תושבי עזה [אינם כוללים השתתפות בכנסים או בהכשרות אקדמיות](#). ישראל גם מונעת כניסת חוקרים מרחבי העולם לעזה.
40. **שולטת בתושבי עזה אבל להם אין יכולת של ממש להשפיע על החלטותיה**. תושבי עזה והגדה המערבית מושפעים באופן ישיר ועקיף על-ידי החלטות הדרג הפוליטי בישראל, אך אין ביכולתם להצביע בבחירות למוסדות הישראלים שקובעים מדיניות זו.
41. **מונעת צפייה בסרטוני יוטיוב בטלפון הנייד**. ישראל ממשיכה להחזיק בידיה את השליטה במרחב האלקטרו-מגנטי ברצועת עזה (ובגדה המערבית) ונמנעת מלהקצות לרצועת עזה תדרים של דור שלישי (3G) ודור רביעי (LTE). זה לא רק פוגע בחוויית המשתמש של גולשי הרשת בעזה, אלא גם מציב אתגרים מיותרים בפני [תעשיית ההיי-טק המתפתחת](#).
42. **קובעת איזו סחורה חקלאית תשווק לגדה המערבית ואיזו לא**. לאחר מבצע "צוק איתן" ישראל התירה לראשונה מאז 2007 לסוחרים מעזה לשווק סחורה חקלאית בגדה המערבית ובישראל. בישראל, כבר ציינו, מותר לשווק רק חצילים ועגבניות. מתאם פעולות הממשלה בשטחים פרסם [רשימה קצרה](#) של סוגי הירקות שישראל תאפשר לחקלאים בעזה לשווק **בגדה המערבית**. רשימה זו אינה כוללת שלל גידולים איכותיים שיש בעזה מי שישמחו לשווקם ובכלל זאת תפוחי אדמה, תרד, אפונה ושעועית.

43. **אוסרת על תושבי עזה ללמוד בגדה המערבית.** משנת 2000 ישראל אוסרת באופן גורף על תושבי עזה ללמוד באוניברסיטאות בגדה המערבית, למרות שבגדה מציעים תכניות לימודים שאין באוניברסיטאות ובמכללות ברצועה. בג"ץ [דחה עתירה](#) שהגיש ארגון גישה ב-2012 בשמן של חמש נשים מעזה שביקשו ללמוד (מגדר, משפט ופיתוח, דמוקרטיה וזכויות אדם) באוניברסיטה בגדה המערבית, תכניות שאין באוניברסיטאות ברצועה.
44. **פוגעת במצבם הפיננסי של סוחר עזה.** נכון לתחילת מרץ 2017 ישנם 1,173 היתרי סוחר בתוקף, בנוסף ל-190 היתרי סוחר בכיר (BMG). זאת בהשוואה לכ-3,600 היתרים שהיו בתוקף בינואר 2016. מעבר לכך שנמנע מסוחרים רבים לצאת לישראל ולגדה המערבית, ישראל גם אסרה על חלקם לשווק. כלומר לא רק שהם חשודים לכאורה, מבלי צורך בהליך כלשהו שמוכיח אשמה, גם המוצרים שלהם חשודים. נזכיר כי כל סחורה עוברת בדיקה דקדקנית במעבר כרם שלום.
45. **מקשה מאוד על המבקשים לצאת להתחנת.** חתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה בישראל, בגדה המערבית או בחו"ל היא אחת מהסיבות ההומניטריות שבגינן תושבי עזה יכולים לבקש אישור לצאת מהרצועה, אך יציאה של אדם לחתונתו שלו אינה בקריטריונים. "גישה" נאלץ [לעתור כמה](#) פעמים בשמם של צעירים וצעירות פלסטיניות שביקשו לצאת מהרצועה כדי להינשא לבחירי לבם.
46. **משפיעה על מועדי הכביסה.** ב"יום טוב" בעזה החשמל זורם במשך שמונה שעות, שלאחריהן שמונה שעות נתק. חלק ניכר מפעולות היומיום ממתניות לרגע שבו החשמל חוזר ובכלל זאת כביסה, שאיבת מים לשם הדחת כלים, רחצה וניקיון, הטענת טלפונים ומחשבים, חימום מים, קריאה, צפייה בטלוויזיה או גלישה באינטרנט. במהלך יובל של שליטה, ישראל הסתפקה במכירה של כמות קבועה של חשמל לעזה, בעוד האוכלוסיה גדלה. אין בעזה [תשתית](#) לייצור עצמי מספיק, וקו נוסף מישראל מתמהמה ממגוון של סיבות.
47. **אוסרת ללבוש בגדים מנומרים.** רשימת הפריטים ה"דו-שימושיים" שיצרה ישראל כוללת "מדים", מסיבות ברורות. אולם, במהלך 2016, ישראל מנעה את כניסתה של משאית ובה, בין היתר, בגדי נשים עם הדפס מנומר בטענה שהוא [עונה על ההגדרה של מדים צבאיים](#) ומכאן שמהווה ציוד דו-שימושי.
48. **מונעת איחוד ילדים תושבי עזה עם הורה יחיד המתגורר בגדה.** אם קטין מעזה התייתם וההורה היחיד שנותר לו חי בגדה, [לא מובטח לו שיוכלו לחיות יחד](#). ישראל לוקחת לעצמה את הסמכות לבחון את מי לאחד עם ההורה ומי ייאלץ להסתפק בחיים אצל קרוב משפחה מדרגה רחוקה יותר.
49. **מחליטה אילו שירותי דואר יוצא ונכנס יעמדו לרשות תושבי עזה.** ישראל שולטת בשירותי הדואר לרצועה, בין אם כשירותי ציבורי ובין אם באמצעות חברות פרטיות. היו מקרים בעבר שהרשתה לעצמה [להשעות](#) את השירותים האלה.
50. **קובעת איזה טיפול רפואי זכאים התושבים לקבל מחוץ לרצועה.** תושבי הרצועה לא רשאים לחתור לקבל את [הטיפול הטוב ביותר](#) שידם משגת, הם רשאים לבקש לצאת רק כדי לקבל טיפול שאינו בנמצא בעזה.